

การศึกษาการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนขนาดใหญ่ กรุงเทพมหานคร

นางสาว สายฝน เกิงเซาว์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-582-300-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019299

019299

117109375

A STUDY OF ADMINISTRATORS' DECISION MAKING IN THE LARGE PRIVATE
SECONDARY SCHOOLS, BANGKOK METROPOLIS

Miss Saifon Chengchow

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of The Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1993

ISBN 974-582-300-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

เอกชนขนาดใหญ่ กรุงเทพมหานคร

โดย

นางสาว สายฝน เริงเช่าวี

ภาควิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ดันติเมธ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

[Handwritten signature]

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

[Handwritten signature].....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์)

[Handwritten signature].....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ดันติเมธ)

[Handwritten signature].....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัฐนิภา คุปรัตน์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

สายฝน เชิงเขาว : การศึกษาการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
เอกชนขนาดใหญ่ กรุงเทพมหานคร (A STUDY OF ADMINISTRATOR'S DECISION
MAKING IN THE LARGE PRIVATE SECONDARY SCHOOLS, BANGKOK METROPOLIS)
อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ, 199 หน้า. ISBN
974 - 582 - 300 - 7

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการตัดสินใจสั่งการและปัญหาของการตัดสินใจสั่งการ
ในงานบริหารการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนขนาดใหญ่ในกรุงเทพมหานคร โดยผู้
วิจัยใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้บริหาร 30 คน และ ใช้แบบสอบถามกับอาจารย์
จำนวน 780 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนมา จำนวน 636 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.54 วิเคราะห์
ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารส่วนใหญ่เห็นว่าวิธีการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยม
ศึกษาเอกชนขนาดใหญ่ในกรุงเทพมหานคร ในงานบริหารการศึกษา 5 ด้าน ผู้บริหารใช้วิธี "ผู้บริหาร
รับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากอาจารย์ก่อนที่จะตัดสินใจ" ในการบริหารงานวิชาการ ใช้วิธี
"ผู้บริหารตัดสินใจเอง แล้วแจ้งให้อาจารย์ทราบ" ในการบริหารงานบุคลากร และงานธุรการ การเงิน
พัสดุและอาคารสถานที่ ใช้วิธี "ผู้บริหารมอบหมายให้อาจารย์หรือกลุ่มอาจารย์ทำการตัดสินใจในขอบเขต
ที่กำหนดไว้" ในการบริหารงานกิจการนักเรียน ใช้วิธี "ผู้บริหารร่วมกับคณะกรรมการหรือกลุ่มอาจารย์
ทำการตัดสินใจ" ในการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

อาจารย์ส่วนใหญ่เห็นว่า ผู้บริหารใช้วิธีการตัดสินใจสั่งการ โดยวิธี "ผู้บริหารร่วมกับคณะกรรมการ
หรือกลุ่มอาจารย์ทำการตัดสินใจ" ในการบริหารงานวิชาการ งานกิจการนักเรียนและงาน
ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ใช้วิธี "ผู้บริหารตัดสินใจเองแล้วแจ้งให้อาจารย์ทราบ"
ในการบริหารงานบุคลากร และงานธุรการ การเงิน พักและอาคารสถานที่

ปัญหาของการตัดสินใจสั่งการนั้น ปัญหาที่เกิดขึ้นมากที่สุด คือ ตัดสินใจสั่งการไม่ตรงกับความต้องการ
ของอาจารย์ ปัญหาที่เกิกรองลงมา คือ ปัญหาข้อจำกัดของเวลา

ภาควิชา.....บริหารการศึกษา.....
สาขาวิชา.....บริหารการศึกษา.....
ปีการศึกษา.....2535.....

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

C342265 : MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEY WORD: DECISION MAKING / LARGE PRIVATE SCHOOL ADMINISTRATORS / BANGKOK METROPOLIS

SAIFON CHENGCHOW : A STUDY OF ADMINISTRATORS' DECISION MAKING IN THE LARGE PRIVATE SECONDARY SCHOOLS, BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. AMORNCHAI TONTIMATE, Ph.D., 199 PP. ISBN 974 - 582 - 300 - 7

The purposes of this research were to study the decision-making methods and problems in decision making of large private secondary schools Administrators in Bangkok Metropolis. Samples were 33 administrators and 780 teachers. Structure interview and questionnaires were used to collect data from administrators and teachers respectively. Thirty administrators were interviewed and 636 questionnaires were responded. The data were analyzed by frequency and percents.

Research findings were as follows : For the Administrators, point of views, according to the academic administration, administrators listen to teachers' opinions before making the decision. According to personnel administration, finance and school plant administration, administrators made decision by their own judgement and informed teachers later. According to the student affair administration, teachers were assigned by administrators to make their own decision. According to the school-community relationship administration, The decisions were made by joint-opinion between teachers and administrators

For teachers' point of views, according to the academic administration, student affair administration and school-community relationship administration, the decision were made by joint-opinion between administrators and teachers. According to personnel administration, finance and school plant administration, administrators made decision by their own judgement and informed teachers later.

Problems in decision-making were that the decision made by administrators were not congruent with teachers' expectation, and the limitation of time.

ภาควิชา..... บริหารการศึกษา.....

ลายมือชื่อนิติ..... *AR 12*.....

สาขาวิชา..... บริหารการศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *Amornchai Tontimate*.....

ปีการศึกษา..... 2535.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... -.....

กิตติกรรมประกาศ

ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับความกรุณา เอาใจใส่ ให้คำปรึกษาช่วยเหลือ แนะนำเป็นอย่างดี ตลอดจนให้ความสนใจติดตามความก้าวหน้าในการทำวิจัยอยู่เสมอ จาก รองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จึงขอขอบพระคุณ ท่านอาจารย์เป็นอย่างสูง และเนื่องจากทบทวนวิจัยครั้งนี้ บางส่วนได้รับมาจากทบทวนการวิจัย ของบัณฑิตวิทยาลัย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบพระคุณ ดร.จำรัส นองมาก อาจารย์จิระพันธ์ุ นิर्मพันธ์ุ รองศาสตราจารย์นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์ ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 4 ท่าน ที่ได้กรุณาสละเวลาในการตรวจสอบ แก้ไขเครื่องมือในการวิจัย และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนขนาดใหญ่ในกรุงเทพมหานคร ตลอดจนอาจารย์ในโรงเรียนที่ให้ข้อมูลทุกท่าน

ขอขอบพระคุณ เพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ ที่มีส่วนช่วยให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

หากงานวิจัยนี้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาอยู่บ้าง ผู้วิจัยขอขอบคุณความดีนี้แก่ ท่านอาจารย์ทุกท่าน ผู้ประสาคความรู้แก่ผู้วิจัย และคุณพ่อและคุณแม่ที่คอยสนับสนุนให้กำลังใจแก่ ผู้วิจัยตลอดมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญรูปภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	9
ประโยชน์ของการวิจัย.....	10
วิธีดำเนินการวิจัย.....	11
ลำดับขั้นในการเสนอรายงานการวิจัย.....	13
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
กระบวนการบริหาร.....	15
ความหมายของการบริหาร.....	15
กระบวนการบริหาร.....	16
การตัดสินใจสั่งการ.....	20
ความหมายของการตัดสินใจสั่งการ.....	21
ประเภทของการตัดสินใจ.....	21
ระดับการตัดสินใจ.....	25

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	133
	สรุปผลการวิจัย.....	134
	อภิปรายผล.....	136
	ข้อเสนอแนะ.....	146
	รายการอ้างอิง.....	149
	ภาคผนวก.....	156
	ประวัติผู้เขียน.....	199

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนผู้บริหารโรงเรียนผู้ให้สัมภาษณ์ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร ในการวิจัย.....	80
2	แสดงจำนวนอาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร ในการวิจัย.....	82
3	แสดงความถี่และร้อยละของผู้บริหารตามเพศ อายุ วุฒิต่างการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน ระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งปัจจุบัน และระยะเวลา ปฏิบัติงานอื่น ๆ ก่อนดำรงตำแหน่งผู้บริหาร.....	92
4	แสดงความถี่และร้อยละของข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน เกี่ยวกับระยะเวลา ที่โรงเรียนเปิดดำเนินการ ระดับชั้นที่เปิดสอน จำนวนนักเรียนในปีการศึกษา 2534 สถานภาพเจ้าของโรงเรียน และลักษณะการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร ระดับสูงของโรงเรียน.....	96
5	แสดงความถี่และร้อยละของอาจารย์ตามเพศ อายุ วุฒิต่างการศึกษา ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน และหมวดวิชาที่สอนในปัจจุบัน.....	99
6	แสดงความถี่และร้อยละของวิธีการตัดสินใจสั่งการในการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน ตามข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร.....	104
7	แสดงความถี่และร้อยละของวิธีการตัดสินใจสั่งการในการบริหารงานบุคลากร ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน ตามข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร.....	107
8	แสดงความถี่และร้อยละของวิธีการตัดสินใจสั่งการในการบริหารงาน กิจการนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน ตามข้อมูลที่ได้จาก การสัมภาษณ์ผู้บริหาร.....	109

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
9	แสดงความถี่และร้อยละ ของวิธีการตัดสินใจสิ่งการในการบริหารงานธุรการ การเงิน พัสดุ และอาคารสถานที่ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน ตามข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร.....	111
10	แสดงความถี่และร้อยละ ของวิธีการตัดสินใจสิ่งการในการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน ตามข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร.....	113
11	แสดงความถี่และร้อยละ ของวิธีการตัดสินใจสิ่งการในงานบริหารการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนขนาดใหญ่ ตามข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร.....	115
12	แสดงความถี่และร้อยละ ของวิธีการตัดสินใจสิ่งการในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน ตามข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามอาจารย์.....	119
13	แสดงความถี่และร้อยละ ของวิธีการตัดสินใจสิ่งการในการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน ตามข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามอาจารย์.....	121
14	แสดงความถี่และร้อยละ ของวิธีการตัดสินใจสิ่งการในการบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน ตามข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามอาจารย์.....	123
15	แสดงความถี่และร้อยละ ของวิธีการตัดสินใจสิ่งการในการบริหารงานธุรการ การเงิน พัสดุและอาคารสถานที่ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน ตามข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามอาจารย์.....	125
16	แสดงความถี่และร้อยละของวิธีการตัดสินใจสิ่งการในการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน ตามข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามอาจารย์.....	127

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
17	แสดงความถี่และร้อยละของวิธีการตัดสินใจสั่งการในงานบริหารการศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนตามข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม อาจารย์.....	129
18	แสดงความถี่และร้อยละของวิธีการตัดสินใจสั่งการในงานบริหารการศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน ตามข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้บริหารและแบบสอบถามอาจารย์.....	131

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แผนภูมิแสดงแนวคิดในการวิจัย.....	8
2	แผนภูมิแสดงการใช้เวลาของนักบริหารกับการตัดสินใจ.....	20
3	แผนภูมิแสดงชนิดของการตัดสินใจ.....	24
4	แผนภูมิแสดงพฤติกรรมต่อเนื่องของผู้บริหารระหว่างเผด็จการกับประชาธิปไตย.....	33
5	แผนภูมิแสดงสถานการณ์ของการให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ.....	36
6	แผนภูมิแสดงการให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ.....	39